

illedelmes öltözéket. A rendező kivülálló, borzadó kíváncsisággal szemléli saját teremtményének halálusáját. Ez is igen tud vele mit kezdeni, az idegklinika világában ő sem találja fel magát. Itt nem használ az okos párbeszéd, a józan bölcsességgel felépített dramaturgia, a pontos társadalomelemzés. Zavartan néznek egymásra, rendező és hőse, és nem tudnak egymáson segíteni.

Sz. G.

MEG KELL ÖLNI EZT A SZERELMET

Színes, lengyel film

A szerelmet, ugye, akkor kell megölni, ha csalódást, fájdalmat okoz, és mihamarabb el akarjuk felejteni, ki akarunk gyógyulni belőle. Magda a frissen érettségizett, egyetem előtt álló varsói lány is így van vele. Mert Andrzej, aki szintén felsőfokú tanintézet felé kacsingat, kegyetlenül becsapta, megcsalta, kifosztotta a szívét. Magda tehát meg akarja ölni ezt a szerelmet. A dolog természeténél fogva nem megy könnyen se neki, se a film rendezőjének.

Janusz Morgenstern valószínűleg szándékosan választotta az első szerelem szomorúságának megindítóan közhelytörténetét, hogy aztán a menetrend szerint beérkező fordulatokat egy kicsit megpöckölje, kitérítse a megszokott vágányokról. Elgondoláshoz egyszerű utast is talált, a Magdát játszó Jadwiga Jankowska-Cieslak személyében, aki mulatságos bohóclényével láthatóan szívesen változtat útirányt a melodrámából a komédia felé. Csak éppen a rendező humorából nem futotta elég jelzőlámpára. A történet egyes állomásainál ki-kigyullad a piros szemafor, támad némi zűrzavar a menetrendben, de aztán a szerelvény szép lassan, biztosan halad a könnyes végállomás felé. A vasutasok a megmondhatóit, milyen nehéz új útra terelni a megszokott járatokat.

Sz. G.

a népszerű Arabeszk. Az Abegg-variációk volt Schumann első opuszszámmal jelölt műve, de már teljesen érett alkotás, s nemcsak virtuozitása teszi azzá, hanem a Schumann-művekben mindenütt kísértő transzcendencia utáni sóvárgás is.

FERENC RADOS

Az Arabeszk a zeneszerző legnépszerűbb darabjai közé tartozik, az is örömet lelheti benne, akit taszít Schumann szinte huszadik századi nyugalansága. (Hungaroton)

Baka István

Kiállítás

SZÁSZ ENDRE FESTMÉNYEI
Csók István Galéria

„Sok mindent tudok, amit egy festő tudhat, kezével és képzeletével...” — nyilatkozta tíz évvel ezelőtt a művész, és aki ismeri festményeit, könyvillusztrációit, tudja, hogy szerénytelenség nélkül állíthatja a fentieket. Kivételes rajztudása, sajátos szürrealisztikus — a középkor és a mesék hangulatában gyökeredző — művészi világa azóta világszerte számos hívet szerzett Szász Endrének.

A Csók István Galériában kiállított huszonöt alkotása, az elmúlt évben Hollóházán készült porcelánra festett képe, egy izgalmas kísérlet eredményét mutatja meg, azt, hogy hogyan használható fel a magas hőfokon kiégetett nemes anyag a festészetben. Női arcokat látunk; állatfej motívumú *Fura fejdísz*; szürkés árnyalatú hullámvonalak lebegnek az *Áradás* asszonyalakja mögött. Az arcokon a „visszatörüléses” festményekről jól ismert sejtelmes átmenetek, szinte páratlanul finoman kidolgozott részletek. A háttér egymásba mosódó árnyalatai között időről időre megjelenik, hol dekoratív részletként, hol mintegy keretet képezve, az aranyozott felület.

Mégsem jelentenek igazi élményt az egészségben is dekoratív porcelánképek, amelyeken összebékülnek a legkülönbözőbb értékek, érzelmi-gondolati minőségek. Mindegy, hogy *Avicenna* jelenik meg vagy *Zizi*, az *Alvó* alakja vagy az *Elefántcsapás*, a kép felületmegmunkálása, kompozíciós rendje nem változik (legfeljebb egy-egy hidegen geometrikus, de a nézőnek új értelmezési lehetőséget nem kínáló forma jelenik meg az egymásba hatoló motívumok mellett). A *Múló idő* öreg férfira és viruló nőalakjára gondolva vagy azt kell hinnünk, hogy Szász ilyen problémamentesnek lát-

Hanglemez

SCHUMANN-ZONGORAMŰVEK
Rados Ferenc előadásában

Első pillantásra különösnek tűnhet a lemezborítót tervező *Varga Judit* ötlete: Van Gogh-képpel „illusztrálni” Schumann zenéjét, de a lemezt végighallgatva nagyon is találónak érezzük a választást — a romantikus Schumann és az expresszionista Van Gogh ugyanaz a minden pillanatban robbanásra kész nyugalatlanság, önpusztításba átsapó kifejezésvágy hatja át, s ez lényegesebb az eltérő (mert más korstílushoz kötődő) stílusjegyeknél.

Rados Ferenc egyszerű játéka pedig még közelebb hozza hozzánk „korban” is Schumann zongoraműveit: a *Fisz-moll szonáta* például az ő felfogásában mentes minden ellágyulástól, egy meghajszolt, megnyugvást semmiben sem lelő ember portréját rajzolja elénk, szinte bartóki keménységgel. Schumann ezt a művét — első zongoraszonátáját — későbbi felségének, Clara Wieck-nek ajánlotta.

A lemezen szereplő másik két zongoradarab az *Abegg-variációk* és